

Copie a documentului trimis către Ombudsmanul European

Ref.: plângerea 1170/2012/AN

Stimate domn,

În documentul S2012-158522 din data de 06.07.2012 ați solicitat o clarificare a anumitor aspecte menționate în plângerea mea.

1. În primul rând se impune să clarific niște lucruri la constatarea formulată de dumneavoastră.

Prima confuzie

Eu **nu** fac apel la o legislație UE care să se refere în mod specific la telefonია mobilă, ci fac apel la o legislație UE care să se refere la protejarea și la consolidarea moștenirii culturale a Europei, din care consider că fac parte și limbile [statelor membre ale UE], deoarece consider că această moștenire este amenințată de influența unei tehnologii cu largă răspândire, agreată de UE în forma actuală, tehnologie care este prost concepută din punct de vedere lingvistic și cultural.

Sunt de părere că, în general, tehnologia este cea care trebuie să fie ajustată pentru a respecta cultura, nu invers. Demersul meu de acum se referă punctual la problema cu SMS-urile, dar la nivel de principiu știu bine că acesta nu este un caz singular. Mai știu de asemenea că zona tehnică este în general mai agresivă și că zona culturală este în general mai timidă și că se resemnează foarte ușor, chiar și când nu ar trebui. Tocmai de aceea am adresat această problemă la Comisia pentru Educație, Cultură, Multilingvism și Tineret.

O rezolvare constructivă a aspectelor culturale, folosind chiar pârghiile unui organism cultural prin statutul său, poate constitui un bun exemplu pentru alte cazuri în care s-ar putea întâlni deficiențe culturale similare. În schimb invers, rezolvarea problemelor culturale pentru acest caz sau altele similare luând-o însă de la capăt de fiecare dată separat pe fiecare zonă specifică, este inefficientă.

A doua confuzie

Dintr-un motiv pe care nu îl înțeleg, se invocă și se insistă, în mod greșit, asupra unor eventuale legi sau măsuri care ar privi operatorii de telefonie mobilă.

Nu despre operatorii de telefonie mobilă este vorba, sau în tot cazul nu în privința acestora a fost intenția demersului meu. Dacă în cazul textelor inițiale pe care le-am trimis către CE este posibil să fi existat o confuzie datorată exprimării, mesajele mele de atunci fiind scrise în limba engleză pe care nu o stăpânesc chiar foarte bine, nu înțeleg totuși cum de s-a iscat aceeași confuzie și în textul trimis către dumneavoastră, unde am încercat să prezint lucrurile cât mai corect din acest punct de vedere.

Deci, cele reclamate de mine vizează primordial modul în care dispozitivele mobile tratează limbile oficiale ale UE, **nu** a modului în care operatorii de telefonie mobilă tratează aceste limbi. Este vorba despre cu totul altceva.

Inventând o analogie, este ca și când eu mă refer la normativele care privesc construcția de

automobile destinate piețelor de desfacere de pe teritoriul UE (cum ar fi respectarea unor norme care privesc siguranța în utilizare, sau baremuri de poluare), **nu** la o eventuală legislație care ar privi operatorii care administrează șoselele pe care circulă respectivele automobile.

În sensul celor descrise de mine, dispozitivele mobile și aplicațiile de PC asociate acestora (livrate de fabricant împreună cu dispozitivul) sunt de fapt cele care:

- codează efectiv caracterele la trimiterea unui mesaj text de tip SMS;
- raportează utilizatorului, printr-un contor, numărul de caractere introduse și numărul de mesaje echivalente ce urmează a fi trimise, chiar în timpul scrierii mesajului;
- discriminează anumite limbi europene, deoarece determină scăderea drastică a numărului de caractere per SMS în cazul în care acele limbi sunt scrise corect (față de alte limbi tot europene, unde nu se întâmplă acest lucru);
- în cazul limbilor a căror scriere corectă determină scăderea drastică a numărului de caractere per SMS, evidențierea acestui fapt pe ecranul dispozitivelor mobile induce nativilor acelor limbi în subconștient mentalitatea că ar face bine să uite de menținerea și afirmarea identității lingvistice și culturale proprii și că ar fi cazul să se obișnuiască să scrie numai cu setul restrâns de caractere comun cu limba engleză, pentru că doar așa le va fi mai bine (mai ieftin și fără bătaie de cap); valabil în cazul folosirii caracterelor naționale ale unor limbi, dar valabil și în cazul folosirii întregului alfabet al limbilor bulgară sau greacă;
- sancționează dreptul de a folosi corect propria limbă unei părți semnificative a cetățenilor statelor membre ale UE, prin modul în care a fost conceput mecanismul mesajelor text de tip SMS acum mai mult de 20 de ani, mecanism care – cu excepția unui surogat de soluție, improprie pentru condițiile ofertei de dispozitive mobile moderne și cu caracter opțional, așa cum am explicat deja în detaliu în plângerea mea – a rămas la fel de primitiv ca în primele zile ale erei digitale, ignorând total avansul făcut de tehnologie în tot acest timp.

Dispozitivele mobile și aplicațiile de PC asociate acestora sunt de fapt niște simple produse comerciale care, printre altele, oferă posibilitatea de a scrie, transmite și recepționa mesaje text de tip SMS. Dacă după mai bine de 20 de ani de la crearea acestui sistem fabricanții nu reușesc să ofere produse care să permită de la sine respectarea în mod uniform a tuturor limbilor și culturilor statelor membre ale UE în care își plasează produsele, dacă anumite limbi rămân în continuare discriminate de acest sistem, dacă CE nu poate interveni, înseamnă că se confirmă eșecul în acomodarea identității lingvistice specifice diferitelor state membre ale UE pe care l-am stipulat în plângerea mea.

2. Motivele pentru care nu sunt mulțumit de răspunsul primit de la Comisia Europeană, în particular de la Comisia pentru Educație, Cultură, Multilingvism și Tineret:

- CE nu pare să înțeleagă care este cauza problemei, deși a admis existența acesteia;
- CE nu pare să creadă că stă în puterea ei să reglementeze aspecte culturale când are de-a face cu un domeniu tehnic care suferă de probleme culturale;
- CE a pus accentul asupra unui aspect pe care eu **nu** am intenționat să îl aduc în prim-plan, acela de gestionare a problemei lingvistice în cazul mesajelor text de tip SMS de către operatorii de telefonie mobilă;
- atunci când s-a referit totuși la aspectele lingvistice, CE a invocat în termeni vagi un potențial obstacol administrativ, probabil real, dar pus greșit în contextul de față;
 - *ce afirmă UE:*

statele membre doresc să decidă singure în privința politicii și diversității lingvistice ale propriilor lor limbi;

◦ *ce consider eu de fapt:*

în cazul concret discutat aici este vorba despre altceva;

politica și diversitatea lingvistică stipulată în decizia statelor membre la care se face referire vizează aspectele pur filologice ale limbii unui stat (gen alfabet, gramatică, istoria limbii, evoluția limbii, etc.), precum și aspecte similare legate de limbile minorităților naționale cuprinse în teritoriul statului respectiv (acolo unde este aplicabil), în timp ce problema semnalată de mine influențează și distorsionează limba și cultura unora dintre statele membre datorită unui context aflat în afara controlului acelor state, prin intermediul unui tip de tehnologie nefamiliară mediului educațional și academic tradițional și unde rapiditatea și agresivitatea cu care pătrundere pe piața de consum nu dă răgazul de a putea riposta la timp și eficient individual la nivel de stat;

- ceva nu este în regulă:

pe de o parte, răspunsul primit din partea CE susține că UE nu are puterea de a interveni pe o problemă în care este afectată diversitatea lingvistică și culturală;

pe de altă parte, cu alte ocazii UE declară răspicat că respectul pentru diversitatea lingvistică și culturală reprezintă unul dintre principiile ei fundamentale;

ce pot eu să înțeleg din aceste două lucruri care se bat cap în cap ?

◦ poate că declarațiile UE sunt niște vorbe goale aruncate cu ocazia unor întâlniri formale, unde trebuia spus ceva frumos, fără implicare, caz în care răspunsul primit din partea CE este corect (caz în care legislația ar putea fi într-adevăr deficitară pentru un caz aparte de genul celui discutat aici);

◦ sau, poate că declarațiile UE se bazează totuși pe niște reglementări existente, care însă nu sunt suficient de bine cunoscute, sau sunt liber interpretabile;

◦ (implică o contradicție) sau, poate că declarațiile UE cu privire la diversitatea lingvistică se referă de fapt doar la limbile minorităților naționale cuprinse pe teritoriul unui stat membru al UE (acolo unde este aplicabil), numai că această ipoteză mută conceptul de „diversitate” dintr-un plan comunitar într-un plan doar național, deci își pierde sensul când este afirmat de la nivelul unei tribune europene;

în concluzie, doresc o clarificare a raportului dintre declarațiile oficiale și posibilitățile reale de susținere a acelor declarații oficiale, cu privire la principiul respectării diversității lingvistice și culturale ale statelor membre ale UE, din perspectivă europeană;

- poate că anumite aspecte ar deveni mai clare dacă s-ar putea identifica definiția conceptului de „diversitate lingvistică și culturală” în viziunea UE;
- în cazul în care chiar există o lacună legislativă pentru un caz aparte de genul celui semnalat de mine, doresc să se identifice acest lucru în mod explicit; răspunsul primit din partea CE l-aș cataloga drept „superficial”, de aceea doar pe baza aceluși răspuns nu pot lua în calcul o solicitare către Comisie de propunere de modificare sau de completare a legislației UE; o asemenea solicitare presupune o fundamentare mai temeinică decât un mesaj laconic primit după aproape 6 luni de la semnalarea repetată deja atunci a problemei și și acela obținut cu chin după mai multe insistențe la telefon.

3. În anul 2007, Bulgaria și România au fost admise în cadrul UE. Cu acea ocazie, la solicitarea Uniunii Europene, compania Microsoft a actualizat fonturile folosite în mod predominant pentru scrierea documentelor oficiale ale UE și care erau necesare sistemelor de operare aflate în uz la acea vreme. Actualizarea a vizat completarea câtorva glife pentru caracterele naționale ale limbilor bulgară și română, cu scopul de a permite personalului UE să respecte întocmai cultura celor două state proaspăt incluse în Uniune.

Dacă într-adevăr s-a hotărât cândva ca statele membre să decidă singure în privința politicii și diversității lingvistice ale propriilor lor limbi, atunci pe ce bază a fost făcută acea solicitare din partea UE către compania Microsoft ? Cel puțin în cazul României știu sigur că solicitarea fost făcută la cererea UE și nu la cererea României.

Mulțumesc,
Cristian Secară

București, 16.07.2012

mobil: [...]
e-mail: [...]
<http://www.secarica.ro>